

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/38/2024
Identifikačné číslo spisu:	6121298409
Dátum vydania rozhodnutia:	28.05.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Holíč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6121298409.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Z. H., narodenej XX. A. XXXX, K., D. XX/XX, zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Filip Balla s.r.o., Košice, Hlavná 15/24, IČO: 56 101 716, proti žalovanej N. F., narodenej XX. H. XXXX, K., D. XXX/XX, zastúpenej advokátom Mgr. Jurajom Berežným, Svidník, Centrálna 2/38, o zaplatenie 1.067,12 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. SK-2C/21/2021, pôvodne Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 2C/21/2021, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 21. júna 2023 sp. zn. 2Co/56/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Svidník (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 11. mája 2022 č. k. 2C/21/2021-53 žalobu zamietol a žalobkyni uložil povinnosť nahradiť žalovanej trovy konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku. V dôvodoch rozhodnutia súd prvej inštancie poukázal na to, že žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX a LV č. XXXX, kat. úz. K. s tým, že na pozemku C KN XXXX/XX sa nachádza bytový dom, súčasťou ktorého je aj byt a nebytový priestor, ktorých je žalovaná výlučnou vlastníčkou. Na ďalšom pozemku sa nachádza účelová komunikácia a zeleň vrátane parkovacích miest, ktoré sú v čiastočnom užívaní žalovanej. Podľa žalobkyne žalovaná užíva časti týchto nehnuteľností bez právneho dôvodu a za užívanie dotknutých nehnuteľností jej neplatí žiadne nájomné, čím sa na jej úkor bezdôvodne obohacuje. Podanou žalobou si tak uplatňuje zaplatenie peňažného nároku za vydanie bezdôvodného obohatenia za obdobie od 14. 04. 2019 do 14. 04. 2021. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 60, § 77 ods. 1 CSP a § 19 a § 23 zákona č. 182/1993 Zb. Uviedol, že v dvojstranných právnych vzťahoch, v ktorých účastníci konania stoja so svojimi návrhmi proti sebe, sa hovorí o vecnej legitímácii aktívnej alebo pasívnej. Nedostatok vecnej legitímácie znamená, že niekto, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotného oprávnenia alebo o ktorom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, nie je nositeľom hmotného práva, o ktoré v konaní ide. Podľa

súdu prvej inštancie s vlastníctvom bytov je nerozlučne spojené tiež spoluvlastnícke alebo iné spoločné právo k pozemku, na ktorom je nehnuteľnosť postavená a z toho dôvodu jednotliví vlastníci bytov predstavujú podľa § 77 CSP nerozlučné procesné spoločenstvo. Pokiaľ sa na konaní nezúčastnia všetci nerozluční spoluvlastníci, súd nemôže návrhu vyhovieť pre nedostatok vecnej pasívnej legitímácie z hmotného práva, a preto žalobu zamietol. O trovách konania strán sporu rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 21. júna 2023 sp. zn. 2Co/56/2022 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a rozhodol o náhrade trov odvolacieho konania. Podľa odvolacieho súdu vo veci bol v dostatočnom rozsahu zistený skutkový stav a zo zistených skutočností súd prvej inštancie vyvodil aj správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdom prvej inštancie, na ktoré odkázal a na zdôraznenie vecnej správnosti v súvislosti s odvolacími námietkami strán doplnil svoju argumentáciu.

2.1. O nútené procesné spoločenstvo ide vtedy, keď hmotnoprávna vecná legitímácia svedčí v spore viacerým subjektom a teda ak je z hľadiska hmotného práva potrebné a nevyhnutné, aby žalobu uplatnilo viacero subjektov spoločne alebo ak je pre úspech v spore nevyhnutné žalovať viacero subjektov. Uvedené platí aj pri nárokoch podľa zákona č. 182/1993 Zb. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov. Ak súd zistí, že nie je splnená podmienka účasti všetkých subjektov právneho vzťahu, žalobu zamietne. Zákon č. 182/1993 Zb. v znení neskorších predpisov, o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v ustanovení § 19 priamo vymedzuje vlastnícky vzťah všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome voči spoločným častiam, spoločným zariadeniam a príslušenstvu. Určuje, že tieto sú v spoluvlastníctve všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome. S prevodom alebo prechodom vlastníctva bytu a nebytového priestoru v dome prechádza na nadobúdateľa aj spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach domu, spoločných zariadeniach domu a príslušenstve, ako aj spoluvlastnícke alebo iné spoločné práva k pozemku, prípadne ďalšie práva a povinnosti spojené s vlastníctvom bytu a nebytového priestoru. Pozemkom v zmysle § 13 ods. 2 citovaného zákona, ku ktorému sa spoluvlastníci nemôžu dožadovať zrušenia spoluvlastníctva podľa Občianskeho zákonníka, treba rozumieť nielen pozemok zastavaný bytovým domom, ale aj príľahlý pozemok (R 26/2007). Uvedený zákon priamo neobsahuje vymedzenie pojmu „príľahlý pozemok“ a na účely tohto zákona sa ním rozumejú oplotené záhrady a stavby, najmä oplotenia, prístrešky a oplotené nádvorcia, ktoré sa nachádzajú na pozemku patriacom k domu. Ust. § 23 zákona o vlastníctve bytov rieši otázku práv vlastníkov domov, bytov a nebytových priestorov k pozemkom, na ktorých je dom s bytmi, resp. nebytovými priestormi postavený, ako aj k príľahlým pozemkom. Ods. 5 § 23 citovaného zákona rieši situáciu, keď vlastní bytového domu nemôže nadobudnúť vlastníctvo k pozemkom, na ktorých je bytový dom postavený alebo k príľahlým pozemkom v zmysle § 23 ods. 2 a 4 tohto zákona. Na to, aby mohol vlastní dom, ako aj následne vlastní jednotlivých bytov a nebytových priestorov plnohodnotne vykonávať svoje vlastnícke právo, zákonodarca ust. § 23 ods. 5 ustanovil, že na pozemkoch, na ktorých je postavený bytový dom, resp. na príľahlých pozemkoch, ktoré nie sú vo vlastníctve vlastníka domu, sa zriaďuje vecné bremeno priamo zo zákona.

2.2. Zákomom o vlastníctve bytov a nebytových priestorov bol do právneho poriadku SR zavedený (na účely tohto zákona) inštitút tzv. akcesorického (vedľajšieho) spoluvlastníctva. Ide o inštitút, v rámci ktorého s vlastníckym právom k jednej veci (bytu alebo nebytového priestoru) je neoddeliteľne funkčne spojené spoluvlastníctvo k ďalšej veci a nehnuteľnosti, a to k spoločným častiam a spoločným zariadeniam domu (ktorý ako predmet právnych vzťahov vznikom vlastníctva bytov a nebytových priestorov nezaniká) a k pozemku - zastavanému aj príľahlému, pričom jednotlivé nehnuteľnosti patriace samostatným vlastníkom a nehnuteľnosti v ich spoluvlastníctve vytvárajú účelový celok (bytový dom s bytmi a nebytovými priestormi spolu s pozemkom) a ich samostatné užívanie nie je z povahy veci dosť dobre možné. Základom akcesorického spoluvlastníctva je to, že rozhodujúci je účel jeho využitia, ktorý musí byť zachovaný po celé obdobie trvania dôvodu existencie tohto spoluvlastníctva. Základným rysom akcesorického spoluvlastníctva je, že podiel na veci v takomto spoluvlastníctve nemožno prevádzať samostatne, ale len spoločne a neoddeliteľne so samostatnou vecou. Rovnaké pravidlo platí aj na prechody vlastníckeho práva k veci a tiež pre jej zaťaženie (záložným právom), (do pozornosti rozsudok NS SR sp. zn. 6Cdo 203/2015).

2.3. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie uzavrel, že v zmysle záverov plynúcich z ust. § 19 a § 23 zákona č. 182/1993 Zb. v znení neskorších predpisov, je nepochybne zrejmé, že s vlastníctvom jednotlivých bytov a nebytových priestorov v príslušnom bytovom dome je nerozlučne spojené aj spoluvlastníctvo alebo iné spoločné práva aj k pozemku, na ktorom je táto nehnuteľnosť postavená. Z daného dôvodu jednotliví vlastníci bytov tvoria nerozlučné procesné spoločenstvo v danom type súdneho sporu. Vychádzajúc zo spomínaného účelu zákona o vlastníctve bytov, nie je žiaden dôvod, pre ktorý by tento záver nemal byť aplikovaný aj pre riešenie prípadov, v ktorých vlastník bytu alebo nebytového priestoru nie je zároveň vlastníkom pozemku, na ktorom je bytový dom postavený, resp. pozemku príslušného. Ako už odvolací súd vyššie uviedol, podľa predpokladov Zákona o vlastníctve bytov, s vlastníckym právom k jednej veci je neoddeliteľne funkčne spojené spoluvlastníctvo k ďalšej nehnuteľnosti, ktoré vytvárajú jeden účelový celok a tomuto záveru zodpovedá aj súdom prvej inštancie správne právne vyhodnotená existencia nerozlučného procesného spoločenstva vlastníkov bytov a nebytových priestorov v danom bytovom dome. Pokiaľ súd prvej inštancie z dôvodu nedostatku pasívnej legitímácie strán žalobu zamietol, jeho rozhodnutie je vecne správne.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z ust. § 420 písm. f) CSP. Navrhla, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Žalobkyňa má za to, že odvolací súd postupoval vecne nesprávne, keď nekriticky prebral argumentáciu súdu prvej inštancie a riadne sa nevysporiadal s argumentáciou týkajúcou sa odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b) a e) CSP. Konajúci súd prvej inštancie nevykonával dôkaz (výsluch žalovanej) navrhnutý žalobkyňou potrebný na zistenie rozhodujúcich skutočností, zamietnutie návrhu na vykonanie výsluchu žalovanej bolo v rozpore so zákonom a nebolo náležite odôvodnené. Žalobkyňa v podanom odvolaní navyše poukázala aj na množstvo formálnych nedostatkov zápisnice o pojednávaní zo dňa 11. 5. 2022, a to: i) nesprávne označenie priezviska žalovanej (totožné s priezviskom žalobkyne), ii) nesprávne označenie istiny tvoriacej predmet sporu (40x násobne navýšené), iii) nesprávne označenie priezviska právneho zástupcu žalobkyne, iv) absencia riadneho označenia právnych zástupcov podľa reg. č. SAK, v) nesprávne označenie istiny tvoriacej predmet sporu vo vyjadrení právneho zástupcu žalobkyne. Odvolací súd, ako aj súd prvej inštancie nevykonaním navrhnutých dôkazov bez riadneho odôvodnenia porušili právo žalobkyne na spravodlivý proces. Konajúci súd odôvodnil potvrdenie rozhodnutia súdu prvej inštancie výlučne na základe nesprávneho právneho názoru, že jednotliví vlastníci bytov v bytovom dome (ktorý je postavený na pozemku KN „C“ parc. č. XXXX/XX vo výlučnom vlastníctve žalobkyne a ktorý je obkolesený pozemkom KN „C“ parc. č. XXXX/XX vo výlučnom vlastníctve žalobkyne) tvoria nerozlučné procesné spoločenstvo podľa § 77 CSP.

4. Žalovaná sa k dovolaniu žalobkyne písomne nevyjadрила.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné ako neprípustné odmietnuť.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Z hľadiska ústavného aspektu treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd.

8. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných

prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

9. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namiesto je skôr zdržanlivý (uvážení) prístup.

10. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Na týchto záveroch zotrúva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

11. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (porov. napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné.

12. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 CSP alebo § 421 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania. Opodstatnené (dôvodné) je také prípustné dovolanie, v ktorom je oprávnené uplatnený dovolací dôvod. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). V prípade dovolania prípustného podľa § 420 CSP je dovolacím dôvodom procesná vada zmätočnosti uvedená v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP), v prípade dovolania, ktoré je prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP, je dovolacím dôvodom nesprávne právne posúdenie veci (§ 432 ods. 1 CSP).

13. Dovolateľka prípustnosť podaného dovolania vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Dovolací súd už konštantne uvádza, že hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej intenzite, že došlo až k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a súčasne dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces.

15.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie.

15.2. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny

procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

16. Dovolateľka prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP a porušenie práva na spravodlivý proces oprela o tvrdenie, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné, odvolací súd sa nevysporiadal s argumentáciou týkajúcou sa odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b) a e) CSP. Konajúci súd prvej inštancie nevykonával dôkaz (výsluch žalovanej) navrhnutý žalobkyňou potrebný na zistenie rozhodujúcich skutočností, zamietnutie návrhu na vykonanie výsluchu žalovanej bolo v rozpore so zákonom a nebolo náležite odôvodnené. Žalobkyňa v podanom odvolaní navyše poukázala aj na množstvo formálnych nedostatkov zápisnice o pojednávaní zo dňa 11. 5. 2022.

17. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto cez prizmu v dovolaní uplatnených dovolacích námietok skúmal, či došlo k dovolateľkou namietaným procesným vadám.

18. Podľa konštantnej judikatúry najvyššieho súdu nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP paušálne tvrdenie o nedostatočne zistenom skutkovom stave, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd napríklad v uznesení sp. zn. II. ÚS 465/2017, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti. Na druhej strane ústavný súd vo svojich rozhodnutiach tiež vyslovil názor, že nevykonanie navrhovaného dôkazu, ktorý by mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť, možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR (III. ÚS 332/09). Zásadám spravodlivého procesu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd totiž zodpovedá požiadavka, aby súdmi konštatované skutkové zistenia a prijaté právne závery boli riadne (dostatočne) a zrozumiteľne (logicky) odôvodnené. V práve na spravodlivý proces je obsiahnutá aj ďalšia ústavná zásada (čl. 47 ods. 3 Ústavy SR a čl. 6 Základných princípov CSP), a to „rovnosť zbraní“ v civilnom konaní, ktorá všeobecne zahŕňa tiež rovnosť bremien, ktoré sú na strany sporu kladené a ktoré nesmie byť neprimerané (IV. ÚS 468/2018). Z práva na spravodlivý súdny proces vyplýva aj podľa Európskeho súdu pre ľudské práva povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, II. ÚS 410/06).

18.1. Dovolací súd v danej súvislosti poukazuje aj na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 350/08 zo dňa 30. septembra 2010, podľa ktorého skutočnosť, že okresný súd a ani následne krajský súd neakceptovali návrhy na vykonanie dokazovania predložené sťažovateľkou, nemôže sama osebe viesť k záveru o porušení jej práv. Zásah do základného práva na súdnu ochranu či práva na spravodlivé súdne konanie by v tejto súvislosti podľa ústavného súdu bolo možné konštatovať len vtedy, ak by záver všeobecného súdu o nevykonaní účastníkom navrhovaného dôkazu bol zjavne neodôvodnený, chýbala by mu predchádzajúca racionálna úvaha konajúceho súdu vychádzajúca z priebehu konania a stavu dokazovania v jeho rámci, či vtedy, ak by nevykonaním navrhnutého dôkazu bol účastník postavený do podstatne nevýhodnejšej pozície ako druhá strana v konaní.

18.2. Dovolací súd v uznesení z 28. októbra 2020, sp. zn. 7Cdo/205/2019, vychádzajúc z vyššie uvedenej judikatúry Ústavného súdu SR, ako aj z uznesenia NS SR zo 16. mája 2019 sp. zn. 4Cdo/100/2018 poukázal na to, že procesnému právu účastníka navrhovať dôkazy zodpovedá povinnosť súdu nielen o vznesených návrhoch (a dôkazoch) rozhodnúť, ale tiež, pokiaľ im nevyhovie, vo svojom

rozhodnutí odôvodniť, prečo a z akých dôvodov tak neurobil. Nevyhovenie dôkaznému návrhu strany sporu možno odôvodniť len tromi dôvodmi. Prvým je argument, podľa ktorého tvrdená skutočnosť, ktorú má navrhnutý dôkaz overiť alebo vyvrátiť, je bez relevantnej súvislosti s predmetom konania. Ďalším je argument, podľa ktorého dôkaz neoverí/nevyvráti tvrdenú skutočnosť, čiže vo väzbe na toto tvrdenie nedisponuje vypovedacou potenciou. Nakoniec tretím argumentom je nadbytočnosť dôkazu, t.j. argument, podľa ktorého určité tvrdenie, ku ktorému overeniu alebo vyvráteniu je dôkaz navrhovaný, bolo už doterajším konaním bez dôvodných pochybností overené alebo vyvrátené. Ak tieto dôvody zistené neboli, súd postupuje v rozpore s čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, ktoré garantujú pre stranu sporu ústavné právo na spravodlivý proces, čiže táto dôkazná vada (tzv. opomenuté dôkazy) takmer vždy založí nielen nepreskúmateľnosť vydaného rozhodnutia pre nedostatok dôvodov, ale súčasne tiež jeho protiústavnosť (5Cdo/151/2019).

19. V prejednávacom spore súd prvej inštancie odôvodnil nevykonanie ďalšieho dokazovania tým, že žalobkyňa označila žalovaného v konaní nesprávne a z titulu nedostatku pasívnej legitímácie žalobu zamietol, bolo by preto v rozpore so zásadou hospodárnosti a účelnosti konania, aby sa zaoberal ďalšími dôvodmi rozhodnými pre posúdenie veci, nakoľko otázku aktívnej, resp. pasívnej legitímácie musí súd posúdiť aj bez návrhu ako prejudiciálnu otázku (ods. 14 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie). Odvolací súd v odôvodnení svojho potvrdzujúceho rozsudku potvrdil vecnú správnosť rozhodujúceho právneho záveru súdu prvej inštancie o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie, ktorý viedol k záveru o nevyhnutnosti žalobu zamietnuť. Z uvedenej argumentácie súdov nižších inštancií je teda jednoznačne a nepochybné zrejmé, že rozhodujúcim dôvodom pre zamietnutie žaloby bol záver o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie, preto dovolací súd zhodne so súdmi nižšej inštancie konštatuje, že vykonávanie akéhokoľvek ďalšieho dokazovania by bolo nadbytočné a nevhodné. Ak teda z tohto dôvodu súd prvej inštancie nevykonával žalobkyňou navrhnutý dôkaz - výsluch žalovanej, postupoval procesne správne. Vykonanie takto navrhnutého dôkazu by prichádzalo do úvahy len za predpokladu, že by bola preukázaná danosť pasívnej vecnej legitímácie označených žalovaných.

20. Dovolací súd pri posudzovaní dôvodnosti namietaného porušenia procesných práv dovolateľky nezistil také nedostatky v postupe odvolacieho súdu, ktoré by odôvodňovali záver, že jeho závery by boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nelogické, odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku dostatočne jasne a vyčerpávajúco reagoval na všetky podstatné odvolacie námietky žalobkyne. Z obsahu preskúmaného rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP v tomto smere nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky.

21. Skutočnosť, že dovolateľka sa s názormi súdov oboch inštancií nestotožňuje, sama osebe nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti a/alebo arbitrárnosti súdnych rozhodnutí. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom sporových strán vrátane ich dôvodov a námietok. Je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (II. ÚS 675/2014, IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, III. ÚS 32/07).

22. Pokiaľ dovolateľka svojou dovolacou argumentáciou namietala nesprávnosť právneho posúdenia nerozlučného procesného spoločenstva na strane žalovaných podľa § 77 CSP, prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezakladá to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch, t. j. nesprávnom právnom posúdení veci (porovnaj judikáty R 54/2012 a R 24/2017).

23. Pokiaľ dovolateľka svojou dovolacou argumentáciou namietala množstvo formálnych nedostatkov zápisnice o pojednávaní zo dňa 11. 5. 2022, ani túto námietku nepovažuje dovolací súd za dôvodnú,

nakolko z argumentácie dovolateľky nijako nevyplýva súvislosť medzi prípadnými nedostatkami zápisnice o pojednávaní a porušením jej procesných práv. Z formulácie namietaných nedostatkov zápisnice o pojednávaní je zrejmé, že mohlo ísť nanajvýš o formálne vady, bez akéhokoľvek dopadu na procesné práva dovolateľky. Ani z tohto hľadiska preto nemožno konštatovať porušenie práva dovolateľky na spravodlivý proces.

24. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd odmietol podané dovolanie podľa § 447 písm. c) a písm. f) CSP, v zmysle ktorých dovolací súd odmietne dovolanie, ak nedošlo k porušeniu procesných práv dovolateľa a ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

25. O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

26. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.